

Undersökning av betydande miljöpåverkan

Upphävande av del av **Förslag till ändring av Stadsplanen för kv. Gumsen m.fl. (Ekbergsparken) i Tranås kommun**

Tranås kommun, Jönköpings län

Upprättad av Tillväxtavdelningen, Kommunledningsförvaltningen.

En undersökning genomförs enligt 6 kap 6 § Miljöbalken för att svara på frågan om planens genomförande kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Undersökningen är en analys som leder fram till ett ställningstagande om en strategisk miljöbedömning ska göras och en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) upprättas.

Enligt 4 kap 34 § Plan- och bygglagen (PBL 2010:900) ska en strategisk miljöbedömning göras och en MKB upprättas för en plan som kan antas innebära betydande miljöpåverkan. Checklistan används också för att identifiera frågor som bör utredas vidare i planarbetet trots att planens genomförande inte bedöms innebära betydande miljöpåverkan. Under processens gång kan det tillkomma ny kunskap och inriktningen på planförslaget kan ändras vilket innebär att denna bedömning ska ses som preliminär.

Begrepp

Undersökning	Bedömning om en plan behöver MKB eller inte
Strategisk miljöbedömning	Processen för miljö- och konsekvensbeskrivningsarbetet
Miljökonsekvensbeskrivning	Skriftlig dokumentation av miljöbedömningen

Kort beskrivning av planens syfte

Syftet med att upphäva del av gällande detaljplan för området är att säkerställa att pågående verksamheter i befintliga byggnader fortsättningsvis kan användas på ett ändamålsenligt sätt, utifrån verkliga förutsättningar och behov. Byggnaderna står idag på ofri grund och verksamheten kan ej utvecklas eftersom den inte går att belånas. Genom att upphäva del av gällande stadsplan möjliggörs avstyckning och upprättande av tomträttsavtal.

I gällande översiktsplan från 2022 är området utpekat som grönområde och som skyddad natur. Ekbergsparken, som planområdet är beläget i är utpekat som hänsynsområde för Natura 2000 och för lokalt värdefull samt skyddad natur. Ekbergsparkens utgör även naturreservat. Planområdet ingår även i hänsynsområde för lokalt värdefull kulturmiljövård - Holavedens Hembygdsgård.

Motiverat ställningstagande

Undersökningen av planens påverkan i nedanstående checklista visar på att ingen strategisk miljöbedömning eller miljökonsekvensbeskrivning behöver upprättas för planområdet då planens genomförande inte bedöms innebära risk för betydande miljöpåverkan.

Upphävandet innebär ingen skada på ekologiskt känsliga områden eller riksintressen. Effekterna av upphävandet bedöms som hanterbara genom naturreservatets föreskrifter. Beslutet bedöms därför inte kunna medföra någon betydande miljöpåverkan.

Gällande miljö kvalitetsnormer bedöms inte överskridas. De miljöaspekter som särskilt uppmärksammas är att planområdet är lokaliserat i Ekbergsparken som har höga naturvärden och är skyddat i form av naturreservat och Natura 2000.

Tranås 2024-10-10

Klara Nilsson
Planarkitekt

Miljöchecklista

	Ja	Nej	Kommentar
GÄLLANDE REGLERINGAR OCH SKYDDSVÄRDEN			
1. Förordnanden/skydd Berör planen:			
områden med lagligt skyddad natur enligt miljöbalken 7 kap. (t.ex. naturreservat, landskapsbild, strandskydd, biotopskyddsområde)	X		<p>Planområdet som ska upphävas ligger i Ekbergsparken, som är naturreservat sedan 1997. Ekbergsparken är ett cirka 15 ha stort lövskogsområde, och vid reservatets bildande var målsättningen att utifrån områdets biologiska och rekreativa kvaliteter bevara ett värdefullt stadsnära ekbevuxet naturparksområde med tillhörande kulturmiljö.</p> <p>Inom reservatet är det förbjudet att avverka och skada träd, men om fara för personskada uppstår tillåts avverkning av träd. Det är förbjudet att utan tillstånd uppföra eller ändra byggnad. Att anlägga väg, stig eller parkering är förbjudet.</p> <p>Ekbergsparken är sedan 2004 även ett skyddat område enligt Natura 2000. Den senaste bevarandeplanen är från 2016. I Ekbergsparken är de prioriterade bevarandevärdena den månghundraåriga ekskogen samt förekomsten av läderbagge. Det motiveras av att området har mycket höga värden knutna till näringsrik- och näringsfattig ekskog och till läderbagge.</p> <p>De prioriterade åtgärderna är naturvårdsinriktad skötsel med syfte att hålla vidkroniga äldre ekar fria från konkurrerande träd och buskar genom gallring samt punktvisa röjningsinsatser med syfte att skapa föryngringsytor för ek.</p> <p>Natura 2000-området Ekbergsparken anses i bevarandeplanen skyddat så länge naturreservatets föreskrifter och skötselplan följs.</p> <p>Ett upphävande för del av gällande stadsplan bedöms inte medföra att träden får försämrade förutsättningar jämfört med dagens verkliga förutsättningar. Själva upphävandet bedöms inte innebära någon skillnad gällande förbudet mot att avverka träd eller att det krävs tillstånd för</p>

			<p>att vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i natura 2000-området.</p> <p>Förekomsten av läderbagge bedöms inte påverkas av att området är planlöst och innebär inte några negativa konsekvenser för läderbaggens levnadsplats, ekarna.</p> <p>Kommunen bedömer att ett upphävande är möjligt eftersom naturreservatets föreskrifter och skötselplan även fortsättningsvis måste följas. Utifrån områdets verkliga förutsättningar bedöms inga skyddade naturvärden skadas. Aktuellt upphävande av allmän platsmark bedöms sammantaget därför inte ge några negativa konsekvenser för naturreservatet/Natura 2000-området.</p>
kulturresevat, byggnadsminnen eller fornminnen		X	
2. Riksintresse för natur- kulturminnesvård och rörligt friluftsliv Kommer planen att beröra			
område av riksintresse för naturvården		X	
område av riksintresse för kulturminnesvården		X	
område av riksintresse för det rörliga friluftslivet, MB kap 3:6		X	
område av riksintresse för skyddade vattendrag, MB kap. 4:6		X	
område av riksintresse för kust- turism- och friluftsliv, MB kap. 4:6		X	
område som ingår i nätverket Natura 2000	X		Ekbergsparken (SE0310736) är ett Natura-2000 område sedan 2004. Läs mer under punkt 1.
3. Högt naturvärde Kommer planen att beröra:			
område utpekad i kommunalt naturvårdsprogram	X		Naturvårdsprogram antaget av BMN 2016. Naturvärdesklassning: 1 Högsta naturvärde, Objekt-ID:3019. Ekbergsparken beskrivs som en stor park med "jätteekar" och höga biologiska kvalitéer. De naturvärden som lyfts är bl.a. gläntorna med ett intressant fältskikt med exempelvis backvicker, sötvedel och stor blålocka.

			Död ved finns vilket gynnar både signalarter och rödlistade arter av lavar, svampar och insekter. Läderbaggen har återfunnits i parken. Området har mycket höga naturvärden knutna till naturtyperna <i>Ekavenbokskog</i> och <i>Äldre sandskogar på sura sandiga marker</i> . Syftet med bevarandet av området är att bidra till att upprätthålla naturtyperna i en gynnsam bevarandestatus i den boreala regionen. Läs mer under punkt 1.
område som är utpekad i skogsstyrelsens nyckel-biotop eller sumpskogsinventering		X	
4. Ekologiskt särskilt känsligt område Kommer planen att beröra:			
område vilket anses ekologiskt särskilt känsligt (enligt kommunens översiktsplan)		X	
5. Skyddsavstånd Kan planen innebära att:			
verksamhet/ -er lokaliseras så att riktvärde för skyddsavstånd till befintlig bebyggelse enligt "Bättre plats för arbetet" inte uppfylls		X	
EFFEKTER PÅ MILJÖN			
6. Mark Kan planens genomförande orsaka:			
instabilitet i markförhållandena eller de geologiska grundförhållandena; risk för skred, ras etc.		X	
skada eller förändring av någon värdefull geologisk formation		X	
risk för erosion		X	
förändrade sedimentations- förhållanden i vattendrag, sjöar eller havsområde		X	
har området tidigare använts som tipp, utfyllnadsplats, industri mark eller dylikt varvid miljö- och hälsofarliga ämnen kan finnas lagrade i marken		X	
7. Luft och klimat Kan ett genomförande av planen medföra			
väsentliga luftutsläpp eller försämring av luftkvaliteten		X	

obehaglig lukt		X	
förändringar i luftrörelser, luftfuktighet, temperatur eller klimat (regionalt eller lokalt)		X	

	Ja	Nej	Kommentar
8. Vatten			
Kan ett genomförande av planen medföra			
hantering av risk för översvämning av 100- års regn eller beräknat högsta flöde		X	
förändring av grundvattenkvalitet		X	
förändring av flödesriktningen för grundvatten		X	
minskning av vattentillgången i någon yt- eller grundvattentäkt		X	
förändrade infiltrationsförhållanden, avrinning eller dräneringsmönster med risk för översvämning eller uttorkning		X	
förändring i ytvattenkvalitet (bakteriologiskt eller kemiskt, temperatur och omblandning)		X	
förändrat flöde eller riktning eller strömförhållanden i något vattendrag, sjö eller havsområde		X	
att vattendom krävs		X	
9. Vegetation			
Kan ett genomförande av planen medföra			
Betydande förändringar i antalet eller sammansättningen av växtarter eller växtsamhällen		X	
Minskning i antal av någon unik, sällsynt eller hotad växtart eller växtsamhälle		X	
Införande av någon ny växtart		X	
10. Djurliv			
Kan ett genomförande av planen medföra			
Betydande förändringar i antalet eller sammansättningen av djurarter i området (däggdjur, fåglar, reptiler, skaldjur, insekter)		X	
Minskning i antal av någon unik, sällsynt eller hotad djurart		X	I Ekbergsparken har det rapporterats förekomst av läderbagge. Läderbaggen är fridlyst enligt artskyddsförordningen.

			Kommunen bedömer att ett upphävande av del av berörd stadsplan inte innebär några negativa konsekvenser för läderbaggerna då läderbaggens levnadsplats, de äldre ekarna, inte skadas i samband med upphävande av del av stadsplan. Läs mer under punkt 1.
Införande av någon ny djurart i området, eller verka som gräns för djurens förflyttningar och rörelser		X	
Försämring av fiskevatten eller jaktmarker		X	
11. Stads- och landskapsbild Kan ett genomförande av planen medföra			
En förändring av någons utsikt eller landskapsmässigt skönhetsvärde eller skapas någon för allmänheten obehaglig landskapsbild/stadsbild		X	
12. Miljöpåverkan från omgivningen			
Kan befintlig miljöstörande verksamhet i omgivningen ha negativ inverkan på projektet		X	
Ligger befintlig miljöstörande verksamhet i omgivningen på otillräckligt skyddsavstånd enligt "Bättre plats för arbete"		X	
	Ja	Nej	Kommentar
EFFEKTER PÅ HÄLSA			
13. Störningar, utsläpp buller, vibration Kan ett genomförande av planen medföra			
Ökade utsläpp av farliga ämnen		X	
Ökning av nuvarande ljudnivå		X	
Att människor exponeras för ljudnivåer över rekommenderade gränsvärde		X	
Vibrationer som kan störa människor		X	
14. Ljus och skarpt sken Kan ett genomförande av planen medföra			
Nya ljussken som kan var bländande		X	
15. Säkerhet Kan ett genomförande av planen medföra			
explosionsrisk		X	
risk för utsläpp av särskilt miljö- och hälsofarliga ämnen vid händelse av olycka		X	

att människor utsätts för hälsofara inklusive mental ohälsa		X	
att människor utsätts för joniserande strålning (radon)		X	
ge upphov till förändrade risker i samband med transport av farligt gods		X	
EFFEKTER PÅ HUSHÅLLNING MED MARK, VATTEN OCH ANDRA RESURSER			
16. Mark- och vattenanvändning Kan ett genomförande av planen medföra			
avsevärd förändring av mark- och vattenanvändning i området		X	

	Ja	Nej	Kommentar
17. Naturresurser Kan ett genomförande av planen medföra			
avsevärt uttömmande av någon ej förnyelsebar resurs		X	
18. Transporter och kommunikationer Kan ett genomförande av planen medföra			
ge upphov till betydande fordonstrafik		X	
19. Rekreation, rörligt friluftsliv Kan ett genomförande av planen medföra			
försämras kvalitet eller kvantitet på någon rekreativ möjlighet (strövområde, vandringssled, rekreativ anläggning)		X	Ekbergsparken är ett område med stora rekreativvärden. Planområdet är i gällande plan planlagt som allmän plats-Park. Planområdet som avses upphävas kommer fortsatt vara möjligt att röra sig fritt i då det är ett naturreservat. Rekreativmöjligheterna bedöms inte påverkas negativt.
20. Kulturmiljö Kan ett genomförande av planen medföra			
negativt påverka ett område med fornlämningar eller annan kulturhistoriskt värdefull miljö		X	Området kring Holavedens hembygds-gård är i förslag utpekad som område för Övrig kulturhistorisk lämning i form av Vägmarke L 1972:58, Vägmarke L 1972:59, Minnesmarke L 1972:60. Kommunen bedömer att den kulturhistoriska

			lämningen inte påverkas av ett upphävande. Eventuella framtida åtgärder i området, efter ett upphävande, bedöms och hanteras i eventuella framtida bygglovs- och/eller tillståndprocesser.
	Ja	Nej	Kommentar
MILJÖBALKEN			
21. Bestämmelser i miljöbalken			
Är ett genomförande av planen förenligt med bestämmelserna i 3 kap och 4 kap i miljöbalken	X		I miljöbalken 4 kap 8 § framgår att en användning av mark och vatten som kan påverka ett natura 2000-område och som omfattar verksamheter eller åtgärder som kräver tillstånd enligt 7 kap 28a § får komma till stånd endast om sådant tillstånd har lämnats. Kommunen bedömer att ett upphävande för del av Stadsplanen inte innebär någon åtgärd som på ett betydande sätt kan påverka miljön i Ekbergsparken.
Iakttas gällande miljö kvalitetsnormer enligt 5 kap miljöbalken	X		
Kommer verksamheter som planen tillåter eller iordningställandet av planområdet att kräva anmälan eller tillstånd enligt miljöbalken		X	Ett upphävande för del av Stadsplanen bedöms i sig inte innebära någon anmälan eller tillstånd enligt miljöbalken. Dock bör uppmärksammas att eventuella framtida åtgärder i området, efter ett upphävande, bedöms och hanteras i eventuella framtida bygglovs- och/eller tillståndprocesser. Varje lovpliktig åtgärd ska därför prövas på nytt hos tillsynsmyndigheten när upphävandet vunnit laga kraft.